

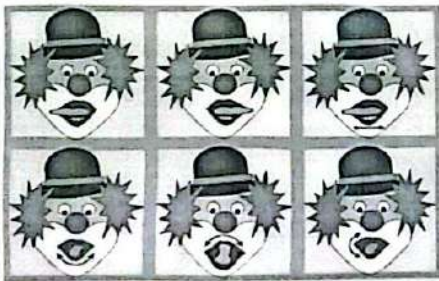
Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Қазан 2024 жыл 4 апта

I-IV топ

Сабақтың мақсаты:

- Атау септігіндегі зат есімдердің жекеше және көпше түрін ажырату;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Орман. Жидектер» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Естіп қабылдауын дамыту;
- Көріп қабылдауын дамыту;
- Тілдік дыбыстады ажырату.

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 21.10.2024	Сейсенбі 22.10.2024	Сәрсенбі 23.10.2024	Бейсенбі 24.10.2024	Жұма 25.10.2024
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	Сәлемдесу: Шаттық шеңбері « Армысын ба, нұрлы күн! Армысын ба, Жер Ана! Аман- есен болайық! Бейбітшілік қалайық!» Осындай жақсы көңіл-күймен сабағымызды бастайық!				
Артикуляциялық жаттығулар	Артикуляциялық жаттығулар 				

- Кәнекі, біз тілімізді жаттықтырып алайық.

«Түтікше» жаттығуы.

Орындалуы: пілдің тұмсығы секілді ерінді алға созып, 2-3 секунд ұстап тұру.

«Күрек» жаттығуы

Орындалуы: езу тартып күліп, тілдің жалпақ ұшын төменгі ерінге салып қою.

«Қамыр» жаттығуы

Орындалуы: ауыз сәл ашық, тілді бос қылып, алдыңғы ерінге салып, «пя-пя-пя» дыбыстарын айтып, тілді соғу. Тілді дірілдетпей бос қылып, осы қалыпта 1-5 секунд ұстау.

«Тәтті тосап» жаттығуы

Орындалуы: ауызды сәл ашып, жалпақ тілдің алдыңғы шетімен жоғарғы ерінді жоғарыдан төменге қарай жалау.

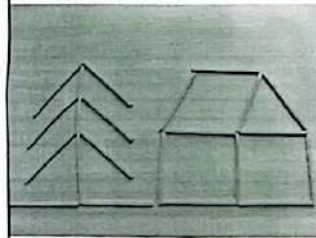

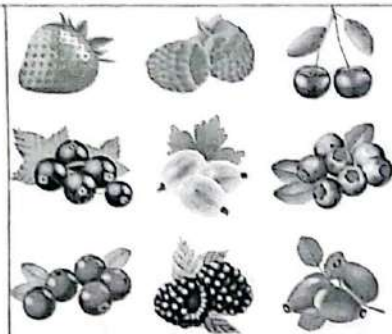
«Кесе» жаттығуы

Орындалуы: ауызды кең ашып, тілді жалпақ етіп, тілдің алдыңғы шеті мен бүйірлерін көтеріп, «кесе» жасау. Тілдің шеттері төмен түспей, жоғары көтерілген қалыпта тұруын қадағалау.

«Саңырауқұлақ» жаттығуы

	Орындалуы: жымыю, тістерді көрсету, ауызды сәл ашып, жалпақ тілді таңдайға жапсырып, ауызды ашу (тіл-саңырауқұлақтың басы, ал тілдің сіңірі- саңырауқұлақтың аяғы болады).	
Негізгі кезең	I. Ұйымдастырушылық сәт Қараңызш, бұл себет. Себеттің іші толған нелер? -Жидектер. -Дұрыс айтасындар. -Жидектер қайда өседі? -Дұрыс. Орманда өседі. -Орманда нелер бар? -Ағаштар, саңырауқұлақтар, гүлдер, жидектер. Дұрыс, қандай жидектер бар екенін көрейік. Тақтадағы көрнекі материалмен жұмыс, сурет: құлпынай, құлпынай, көкжидек, таңқурай, қарақат, мүкжидек, қарлыған, Қаражидек.	Мен сізге бүгін жалғыз келген жоқпын, менімен бірге қарт орманшы ағай келді. Егер ол орманшы болса, ол бізге қайдан келуі мүмкін (жауап орманнан) - Ал сендер орманның не екенін білесіңдер ме бе? (бірнеше жауаптар тыңдалады) Орман-өсімдіктер, жануарлар, жәндіктер, құстар мекендейді. Орман-барлығы бір-біріне қажет қауымдастық. - Балалар, суреттердің көмегімен қарт орманшы ағайға үй жасайық. Негізгі кезең. Сөздердің жалпылама мағынасын түсінуін қалыптастыру; - Бірінші кезекте орманда не болуы керек? - Ағаштар. Ағаштарды тауып, оларды үселге қойыңдар. (содан кейін бұталар, гүлдер, жидектер, саңырауқұлақтар, құстар, жануарлар, жәндіктер)

Логопед бұл жидектердің не екенін, олардың не үшін пайдалы екенін, орманда немесе бақта қай жерде өсетінін, адамның бақша жидектеріне қалай күтім жасайтынын және орманды қалай табуға болатынын айтады. Кейін логопед балалардың туындаған сұрақтарына жауап береді.

I. Негізгі кезең.

Ойын "төртінші артық»

Тактада жидектер мен қосымша суреттері бар бірқатар суреттер бар:

Көкжидек, құлпынай, алмұрт, мүкжидек. (алмұрт)

Құлпынай, мүкжидек, құлпынай, қарлыған. (мүкжидек)

Қаракат, мүкжидек, көкжидек, құлпынай. (құлпынай)

Балалар қосымша затты тауып, оны неге таңдағанын айтады.

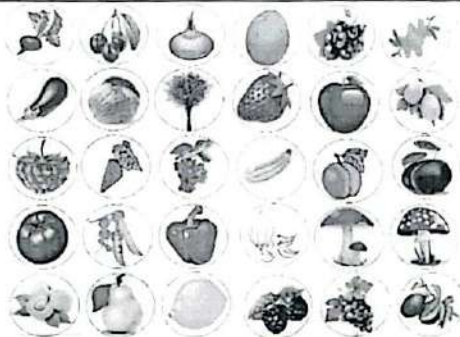
- Біз қандай керемет орманды араладық. Мұда, суреттер қалды ма? (көкөністер)

Енді мен оларды орманға жатқызамын ба?.

- Бұл дұрыс па? (жөк) неге?

- Көкөністер қайда өседі? (Көкөніс бақшасында).

Сергіту сәті

"Біз жүрдік, жүрдік, жүрдік"

Біз жүрдік, жүрдік, жүрдік, құлпынай таптық,

1,2,3,4,5 біз қайтадан іздейміз!»

Балалар қадам жасайды, содан кейін жидектерді жинағандай еңкейеді.

3-6 бөліктен тұратын "суретті жина" ойыны.

Балаларға жидектер бейнеленген бірнеше бөлінген суреттер беріледі, тапсырманы орындау үшін екі бала шақырылады, орындағаннан кейін басқа жұп шақырылады және т. б.

Жарайсындар.

Орманда нелер көп?

-Жидектер.

Сендер қандай жидектерді білесіңдер?

Тілдік және тілдік емес дыбыстарға еліктеу және ажырату дағдыларын қалыптастыру

Естіп қабылдауын дамыту

- Енді бәрі жақсы, енді көзіңізді жұмып, орманның дыбыстарын тыңдаңыз.

(Диктафонмен, жел соғу, ормандағы жануарлардың дыбыстарын естірту)

- Ұнады ма?

- Ормандағы тыныштықты бұзбау үшін, орманда өзін қалай ұстау керектігін айтамыз? (Логопед айтады. балалар ормандағы ережелерді қайталайды.)

Тілдік және тілдік емес дыбыстарға еліктеу және ажырату дағдыларын қалыптастыру

1. «Қайтала» ойыны.

Мақсаты: балаларға дыбыстарға еліктеуін дамыту

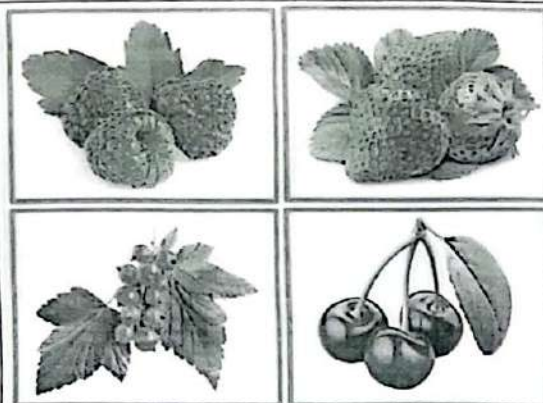
Сипатамасы: балаларға сюжетті суреттердегі эмоцияларды эмоционалды леппен қайталау ұсынылады

Пах!

М-м-м...

V. Естіп қабылдауын дамыту.

1) "Ойлан тап" ойыны "

Мақсаты: дауыстың қашықтықтан танып ажырату қабілетін дамыту:

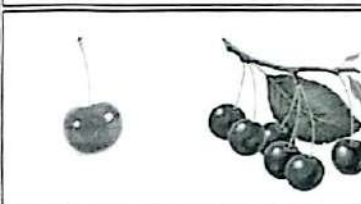
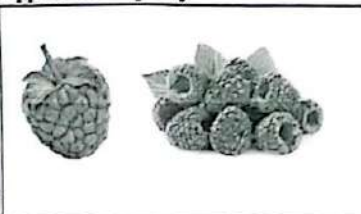
1. Балаға карточкалар беріледі. Сол карточкадағы дыбыстарды логопед диктафонның және заттардың көмегімен дыбыстайды. Дыбысты 2 м, 3м,4м,6м қышықтықтан береді. Балалар дыбысты суреттермен байланыстарады.
2. Үстелдің үстіне карточкалар қойылады. Баланың көзі байланып, ортада тұрады. Баладан 4 м қашықтықтан оң жағынан және сол жағынан екі орто кілемше қойылады. Логопед баланың оң жағына барып дыбыс шығарады да, қайта ортаға келіп, баланың көзін ашып, дыбыстың қай жақтан шыққанын сұрайды.

IV. Тілдік және тілдік емес дыбыстарға еліктеу және ажырату дағдыларын қалыптастыру

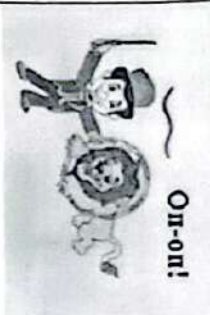
Сергіту сәті.

Тербеледі ағаштар,
Алдымен жел еседі.
Кіп-кішкентай балалар,
Үп-үлкен боп өседі

Атау септігіндегі зат есімдердің жекеше және көпше түрін ажырату

Ұсақ қол моторикасын дамыту.

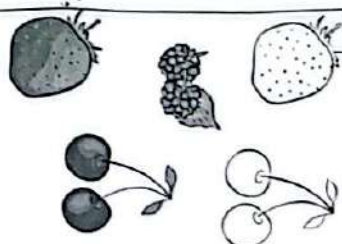
VIII. Дауыспен жұмыс. «Ма, Па, Мо, По» дыбысын бау, жай, катты, өте катты айт.

«ПА, МА» дыбысын созып айт.

«Жидектер» ойыны. Суреттен тек жидектерді себетке сал.

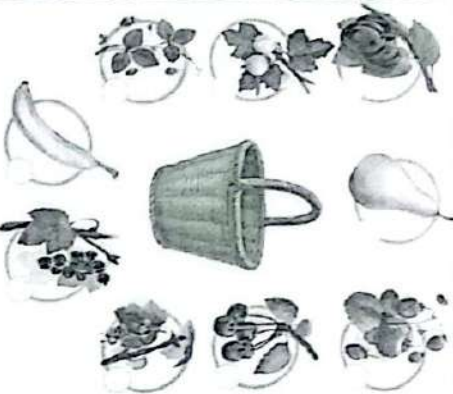

VIII. Дауыспен жұмыс. «МА; МО; МУ; ПА; ПО; ПУ» дыбысын бау, жай, катты, өте катты айт

«ПА; МА; ПО; МО; ПУ; МУ» дыбысын созып айт.

Сабақтың соңы		жарайсындар бағалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Әдіскер Н.С.С. Каримова С.С.